

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра політології

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філософського факультету
Іван КАРПЕНКО

“ 19 ” 06 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ЗВО

рівень вищої освіти **магістерський**
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 052 Політологія
освітня програма **Глобальні студії та світова політика**
вид дисципліни – **нормативна**
факультет **філософський**

2023/2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філософського факультету (протокол № 6 від 16 червня 2023 року р.)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: **Фісун Олександр Анатолійович** – зав. кафедри політології, доктор політ. наук, професор

Програму схвалено на засіданні кафедри політології

Протокол № 11 від 15 червня 2023 року

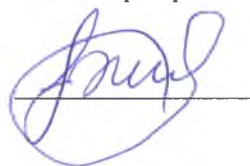
Завідувач кафедри політології

Олександр ФІСУН

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Глобальні студії та світова політика».

Гарант освітньої програми, доц.

Ю.М. Біденко

Програму погоджено методичною комісією філософського факультету

Протокол № 10 від 14 червня 2023 року

Голова методичної комісії

філософського факультету

Сергій ГОЛІКОВ

ВСТУП

Програму педагогічної практики у ЗВО складену відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 052 – Політологія.

1. Опис педагогічної практики

1.1. Мета, завдання та зміст педагогічної практики

Головна мета педагогічної практики у ЗВО без відриву від навчання – закріплення набутих студентами вмінь та навичок педагогічної діяльності, формування у них професійних якостей викладача вищої школи.

Поглиблення, розширення, інтегрування знань з педагогіки вищої школи, практичне опанування різних форм навчального та виховного процесу у вищих навчальних закладів освіти першого-четвертого рівнів акредитації, розширення інтелектуального потенціалу, підвищення рівня педагогічної майстерності

1.2. Основні завдання педагогічної практики

Застосування набутих теоретичних знань та вмінь; оволодіння досвідом самостійної організації навчально-виховного процесу в академічній групі; ознайомлення з інноваційними технологіями, формами і методами роботи у закладах вищої освіти; розвиток та самореалізація творчих здібностей; закріплення вмінь самоаналізу та самоорганізації; формування морально-етичних якостей, культури спілкування та потреби у самовдосконаленні.

1.3. Характеристика педагогічної практики:

Педагогічна практика є складовою частиною процесу підготовки фахівців та важливим етапом професійної підготовки політолога; вона проводиться для студентів, які навчаються за освітнім рівнем «магістр» денної форми навчання на 1-му курсі

Кількість кредитів: 5. Загальна кількість годин: 150.

Семестр: 2-й. 1 курс магістрів. Вид контролю: залік

1.4. Заплановані результати практики (рівень знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти на кожному етапі практики)

В результаті проходження педагогічної практики студент-магістр

повинен знати

- зміст освітньої діяльності та основи педагогіки;
- педагогічні технології, форми та методи навчання у ЗВО;
- структуру методичної роботи, вимоги до планування та розробки навчально-методичного забезпечення дисциплін;

повинен вміти

- визначати і розв'язувати конкретні навчально-виховні завдання, виходячи із загальної мети навчання та виховання, з урахуванням індивідуальних, вікових відмінностей, соціально-психологічних особливостей студентського колективу;
- вивчати особливості студентського колективу; здійснювати усі види планування роботи викладача, формувати навички ведення документації;
- працювати спільно з викладачем фахової дисципліни;
- готувати та проводити практичні та семінарські заняття;
- проводити аналіз роботи викладача на практичних та семінарських заняттях;
- проводити самоаналіз результатів проведення власних навчальних заходів;

2. Зміст та організація проведення педагогічної практики

Протягом педагогічної практики студент зобов'язаний провести одне лекційне та одне семінарське заняття, продемонструвати своє вміння використовувати на практиці інноваційні й класичні методи та форми навчально-виховної роботи, реалізовувати на практиці свої теоретичні знання, в тому числі з педагогіки та психології. Зміст педагогічної практики включає в себе: навчальну, методичну та організаційну роботу, що має бути відзеркалено у індивідуальному плані роботи та звіті.

Навчальна робота

- відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом;
- оформлення відгуку на відвідане заняття, що було проведене іншим магістрантом;
- проведення лекційного та семінарського заняття;

Методична робота:

- ознайомлення з робочими навчальними планами і робочими навчальними програмами дисциплін відповідних напрямів підготовки;
- розробка планів проведення семінарських та лекційних занять;

Організаційна робота:

- ознайомлення з планами навчальної, методичної, організаційно-виховної роботи факультету та випускаючої кафедри;
- ознайомлення з правилами оформлення документації

Конкретний обсяг, зміст і строки проведення педагогічної практики визначаються, окрім навчального плану, чинною наскрізною програмою практик кафедри політології, яка зорієнтована, насамперед, на якісний процес професійної підготовки політологів.

Відповідальність за організацію та проведення практик несе кафедра політології, а також посадові особи, яких призначено відповідальними за проведення практики. Загальне організаційне керівництво практиками здійснює керівник практики, який призначається кафедрою та затверджується наказом декана факультету.

Перед початком практики кафедра політології проводить організаційні збори, на яких студентам роз'яснюються цілі та задачі практики, загальні аспекти її проведення, доводиться до відома студентів тривалість практики, терміни та порядок складання звітів про проходження практики, проводиться інструктаж з охорони праці та техніки безпеки.

3. Вимоги до баз педагогічної практики

Базою проходження практики студентів є випускаюча кафедра – кафедра політології. Для студентів заочної форми навчання така практика може проводити на базі кафедри політології ХНУ імені В.Н. Каразіна, або на кафедрі політології будь-якого іншого ЗВО I-IV рівнів акредитації.

4. Індивідуальні завдання з практики (у разі потреби)

Не передбачається

5. Вимоги до звіту про педагогічної практику

Після закінчення практики кожний студент обов'язково звітує про виконання програми практики. Формою звітності про проходження педагогічної практики у ЗВО є оформлений належним чином письмовий звіт, який подається керівнику практики і містить характеристику та оцінку, підписані викладачем кафедри, за яким практикант був закріплений.

Звіт про проходження педагогічної практики складається з таких структурних елементів:

- вступ, де коротко визначаються мета та задачі практики;
- щоденник практики, що змістовно відображує діяльність студента протягом практики;
- основна частина, яка репрезентує кількісні та якісні показники практики, та містить
  - а) матеріали навчально-методичного забезпечення самостійно проведених занять (розгорнуті плани-конспекти занять, наочні матеріали, тощо);
  - б) рецензію на лекційне заняття іншого студента-практиканта, яке було відвідане під час проходження практики;
  - в) характеристику на проведення практики від викладача, до якого практикант був закріплений;
- висновок, який містить самоаналіз роботи студента під час проходження педагогічної практики, висновки та пропозиції щодо проведення методичної, організаційної та навчальної роботи;
- додатки, які можуть містити сценарії занять, дидактичний матеріал, методичні розробки, тощо.

6. Підбиття підсумків педагогічної практики

Після огляду звіту керівником практики студент захищає звіт протягом десяти днів після завершення практики. Дата заліку визначається кафедрою політології.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ практики студентів спеціальності «052-Політологія»

Нарахування балів за виконання усіх видів робіт (обов'язкових та бажаних, що зазначені *), передбачених педагогічною практикою, здійснюється

- а) на підставі відомостей поточного контролю по кожному студенту-практиканту, які підтверджені закріпленими викладачами;
- б) на підставі результатів поточного та підсумкового контролю по кожному студенту-практиканту, які фіксуються керівником педагогічної практики;
- в) з урахуванням додаткових даних, наведених по кожному студенту-практиканту в рецензії закріпленого за ним викладача та в рецензіях від колег по групі.

№	Вид роботи	Характер виконання	Кількість балів	Примітки
1	Проходження інструктажу з техніки безпеки	своєчасне	2	Фіксується керівником практики
2	Ведення записів щоденника практики	детально, вчасно, охайно	2	Фіксується керівником практики
		майже вчасно, але не охайно	1	
3	Проведення лекційного заняття	самостійно, впевнено, на високому рівні	30	Підтверджується закріпленим викладачем та рецензіями колег по групі
		досить самостійно з поправками від закріпленого викладача	20	
		невпевнено з допомогою закріпленого викладача	15	
4	Проведення семінарського заняття	самостійно, на високому рівні, з інтерактивним залученням аудиторії	25	Підтверджується закріпленим викладачем та рецензіями колег по
		досить самостійно, діалогічно, з поправками від закріпленого викладача	20	
		не самостійно, за	15	

		допомогою закріпленого викладача		групі
5	Розробка та оформлення конспектів занять	наявність докладних конспектів лекційного та семінарського занять	15	Фіксується керівником практики
		наявність стислих конспектів лекційного та семінарського занять	10	
		наявність одного докладного та одного стислого конспектів занять	12	
		наявність лише одного конспекту семінарського або лекційного заняття	7	
6	Відвідування занять колег по групі	лекційне та семінарське заняття з відповідним написанням двох рецензій	12	Відзначається закріпленим викладачем та фіксується у звітах
		лекційне або семінарське заняття з написанням рецензії	7	
		* будь-яке одне заняття без написання рецензії	4	
7	Рівень теоретичних знань	високий	5	Відзначається у рецензії закріпленого викладача
		достатній	3	
		низький	1	
8*	Творче ставлення до виконання завдань практики	ініціативи, методичні та організаційні інновації	від 1 до 6	Оцінюється керівником практики згідно рецензій колег
9	Здача звітної документації	своєчасна	2	Фіксується керівником практики
10	Захист звітних матеріалів про проходження практики	аналіз набутого досвіду, самостійна оцінка своїх результатів практики	від 1 до 3	Приймається керівником практики

8. Методи контролю та схема нарахування балів

Контроль діяльності студентів під час практики здійснюється у двох формах: поточний контроль з боку керівника практики та викладачів, за якими закріплені студенти-практиканти (звітування студентів щодо виконання роботи) і підсумковий контроль з боку керівника практики (підсумковий звіт та його захист). Поточний контроль має за мету відстежити відвідування студентами занять, які проводять їх колеги по групі, дотримання ними режиму роботи, проходження практики відповідно встановленому графіку. З метою адекватного підсумкового оцінювання педагогічної практики студентів перевіряються їхні поточні записи з виконаних пунктів програми практики та якість підготовки ними планів-конспектів занять.

Керівник практики виставляє диференційовану оцінку за проведену практику. Сумарна оцінка за практику виставляється за такою системою:

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	не зараховано

9. Рекомендована література

- Конституція України. К., 1996.
- Закон України "Про вищу освіту" 1.07.2014р. // <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>
- Нормативно-правові документи України, що регламентують діяльність державних установ, органів місцевого самоврядування та суспільних організацій.
- Нормативно-правові документи України, що регламентують діяльність державних установ, органів місцевого самоврядування та суспільних організацій.
- Політична наука: Методи досліджень: підручник / О. А. Габрієлян та ін.; за ред. Габрієляна. К.: ВЦ «Академія», 2012. 320 с.
- Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям. – Київ–Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008.
- Навчально-методична й науково-дослідна робота студентів-філологів (реферат, курсова, випускна робота з української мови та методики її навчання) : навчально-методичний посібник для студентів / Пентилюк М.І., Гайдаєнко І.В., Окуневич Т.Г. та ін. К. : Ленвіт, 2010. 120 с.
- Неліпа Д. В. Системний аналіз в політології. Навч. посіб. К., ФОП Колесник К. І., 2009. 144 с.
- Основні вимоги до підготовки та написання навчально-наукових і кваліфікаційних робіт (для студентів-філологів) : методична розробка / КНУ ім. Т.Шевченка, Ін-т філології. К. : КНУ ім. Т.Шевченка, 2011. 82 с.
- Освітні реформи : місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.: В. Кремень, Т. Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва.– К. : Едельвейс, 2013. 460 с.
- Шляхтун П. П.Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін. Навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Академія», 2011. 224с.